

Výročná správa o činnosti
Univerzitnej knižnice
Katolíckej univerzity v Ružomberku
2012

Knižničný fond

Všetky pracoviská UK KU naďalej používajú KIS Virtua, prostredníctvom ktorého sú zapojené do súborného katalógu knižníc *Slovenská knižnica v SR*.

Medzi hlavné priority UK KU patrí sprístupňovanie čo najväčšieho počtu knižničných jednotiek (KJ) pre svojich používateľov. Ročný prírastok v roku 2012 tvorí 13 281 KJ. V porovnaní s rokom 2011 to znamená nárast o 1 354 KJ (tab. č. 1). Prírastky knižničného fondu tvoria predovšetkým dary, nasleduje kúpa a výmena. Z typov dokumentov sa najviac spracovávajú knihy, kvalifikačné a záverečné práce. Z knižničného fondu sa vyradilo 309 KJ, ktoré sú evidované v zozname úbytkov.

Tab. č. 1 Akvizícia knižničného fondu UK KU 2009-2012

Akvizícia	2009	2010	2011	2012
Prírastok knižničných jednotiek	11 636	14 973	11 927	13 281
z toho kúpou	5 938	3 045	2 391	1 980
z toho darom	5 635	11 812	9 334	11 150
z toho výmenou	61	107	89	124
z toho inak (náhrada)	0	9	113	27
z prírastku knihy	9 313	6 524	10 052	11 550
z prírastku audiovizuálne a elektronické dok.	75	72	32	102
z prírastku iné (kvalifikačné práce)	2 248	8 169	1 765	1 615
Počet titulov dochádzajúcich periodík	270	216	196	207
Úbytky knižničných jednotiek	23	1 753	18	309
Celkový stav knižničného fondu	116 643	129 863	128 012	140 897

Prostredníctvom Katedry religionistiky a náboženskej výchovy Filozofickej fakulty (FF) KU, ktorá získala dar od americkej spoločnosti Acta Sanctorum. UK vlastní najväčšiu zbierku kníh na Slovensku týkajúcu sa témy pentekostalizmu. Ďalšie dary sme prijali od spoločenstva Fatima, z Centra Aletti v Olomouci, od prof. Dr. Jozefa Mariána Rydla, pani Hoskocovej z Prahy, pani Oľgy Telgárskej, vdp. Viktora Olosa, pána Jozefa Genzora, prof. Dudášovej z Prešova a iných. Pokračovali sme v spracovávaní daru prof. M. S. Ďuricu a pozostalostí doc. Imricha Vaška a prof. Edmunda Hlebu.

Vďaka grantu Medzinárodnej spoločnosti pre vedu a náboženstvo (The International Society for Science and Religion – ISSR) so sídlom v Cambridge v Anglicku, do ktorého sa úspešne zapojila FF KU, sme sprístupnili kolekciu 224 významných knižných titulov z oblasti

vedy a náboženstva. Túto hodnotnú zbierku získala FF KU ako jedna zo 150 vybraných inštitúcií z celého sveta.

V počte dochádzajúcich periodík nastal v porovnaní s minulým rokom mierny nárast (Tab. č. 1). Zoznam aktuálne dochádzajúcich periodík ako aj zoznam všetkých periodík je prístupný na webovej stránke UK. Od mája roku 2012 UK opäť začala prispievať do Súborného katalógu periodík (SKP). Bolo spracovaných 1 867 záznamov.

Aj v roku 2012 mali možnosť používatelia UK KU využívať vybrané elektronické informačné zdroje v rámci projektu *Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ)*. Oproti minulému roku bola ponuka pre KU rozšírená o MEDLINE databázu - Web of Knowledge. V rámci národnej licencie bol i naďalej zabezpečený prístup do databáz EBSCO a tiež boli zakúpené štyri kolekcie databázy JSTOR (I., II, III., V.) (Tab. č. 2). V rámci skúšobných prístupov bol používateľom umožnený vstup do týchto databáz: Ovid MD, International Index to Music Periodicals, Biosic Citation, Evidence-Based Medicine Reviews (EBMR), COS Research Support Suite, Nursing and Ovid, Ovid MD, Academic a Biomedical EBSCO eBooks a prostredníctvom Proquestu prístup do archívu časopisu The Vogue.

V roku 2012 oddelenie ochrany a budovania fondov pokračovalo v oprave bibliografických záznamov v KIS Virtua. Išlo o zlučovanie menných autorít, pretože sa jeden autor vyskytoval vo viacerých verziách mena. Takto bolo opravených cca 240 mien autorov v 587 bibliografických záznamoch. Hlavným prínosom tejto práce je jednoduchšie a rýchlejšie vyhľadávanie v on-line katalógu.

Na nákup knižničného fondu bolo celkovo vynaložených 40 338,32 EUR (tab. č. 2). Ako vyplýva z tabuľky č. 1 z roka na rok klesá počet KJ získaných kúpou (18 % pokles v porovnaní s rokom 2011 a až 67% v porovnaní s rokom 2009), ako aj množstvo finančných prostriedkov vynaložených na ich nákup (Tab. č. 3).

Tab. č. 2 Finančné náklady na nákup knižničného fondu UK KU v roku 2012

Fakulty	Knihy (€)	Časopisy (€)	JSTOR (€)	Spolu (€)
Fakulta zdravotníctva	1 724,73	133,62		1 858,35
Filozofická fakulta	7 424,16	5 396,34	1 797,76	14 618,26
Pedagogická fakulta	12 596,00	1 874,77	1 252,99	15 723,76
Teologická fakulta	2 079,68	1 310,14		3 389,82
Univerzitná knižnica	3 814,68	933,45		4 748,13
SPOLU	27 639,25	9 648,32	3 050,75	40 338,32

Tab. č. 3 Finančné náklady na nákup knižničného fondu UK KU v rokoch 2009-2012

Rok	Vyčlenené financie na nákup literatúry (€)	Počet kúpených knižničných jednotiek (KJ)	Medziročný rast / pokles
2009	67 924 €	5 938	
2010	63 948 €	3 045	↓
2011	50 551 €	2 391	↓
2012	40 338 €	1 980	↓

Aj v tomto roku sa UK KU podarilo získať dotáciu z Ministerstva kultúry SR v programe 2.5 Akvizícia knižníc, vďaka ktorej boli zakúpené knihy v hodnote 3 618,91 EUR, celkovo 183 titulov a 262 exemplárov.

UK v snahe poskytovať čoraz kvalitnejšie služby a zároveň zachovať kultúrne dedičstvo podala žiadosť o nenávratný finančný príspevok na digitalizáciu vybraného obsahu univerzitnej knižnice a vzácných archívnych dokumentov kultúrneho dedičstva na Katolíckej univerzite. Projekt nebol podporený z dôvodu, že výška príspevku by spôsobila prekročenie alokovanej výšky na výzvu.

V spolupráci s Ústavom informačných a komunikačných technológií (ÚIKT) prebehla v auguste konverzia údajov študentov prvých ročníkov z informačného systému ABAKUS do KIS Virtua, čím sa zjednodušila a urýchlila registrácia používateľov UK. Následne v septembri prebehla aj konverzia údajov záverečných prác, čo viedlo k rýchlejšiemu spracovávaní ich bibliografických záznamov.

V tomto roku sme rozšírili počet knižníc, s ktorými spolupracujeme na výmene dokumentov o Univerzitnú knižnicu Prešovskej univerzity.

Na pracovisku UK v Košiciach sa pomocou digitálneho knižničného asistenta uskutočnila kontrola implementácie RFID štítkov všetkých knižných jednotiek (Správa z implementácie RFID 2012 zo dňa 20.08.2012).

Knižničné služby a používatelia

UK sa neustále snaží skvalitňovať a rozširovať služby svojim používateľom. V roku 2012 bolo v UK KU 6 194 registrovaných používateľov (Tab. č. 4), čo je v porovnaní s rokom 2011 nárast o 7,5%. Študenti predstavujú 79,59% celkového počtu používateľov. Z celkového počtu študentov KU je v UK registrovaných 67 %.

Celkový počet výpožičiek predstavuje 136 463, z toho je 100 275 absenčných a 36 188 prezenčných výpožičiek. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sme zaznamenali zvýšenie (Tab. č. 4 a 5).

Tab. č. 4 Knižničné služby poskytované UK KU

Knižničné služby	2009	2010	2011	2012
Výpožičky spolu	100 265	122 466	136 424	136 463
z toho absenčné výpožičky	44 271	70 257	95 200	100 275
z toho prezenčné výpožičky	51 285	52 209	41 224	36 188
z toho prezenčné periodiká	4 709	7 029	10 052	9 085
MVS iným knižniciam	454	728	778	672
MVS z iných knižníc	548	517	581	540
Počet vypracovaných bibliografií a rešerší	234	408	436	573
Registrovaní používatelia	5 966	5 144	5 759	6 194
z toho poslucháči VŠ	4 968	3 928	4 284	4 930
Potenciálni používatelia	8 375	7 967	8 433	8 042
z toho poslucháči VŠ	7 692	7 299	7 758	7 369
Akcie informačnej výchovy	15	13	5	17

Tab. č. 5 Výpožičné služby v UK KU na jednotlivých pracoviskách

		2009	2010	2011	2012
Absenčné výpožičky	SPOLU	44 271	70 590	95 200	100 275
	Ružomberok	25 886	59 323	77 987	84 309
	Košice	12 809	7 983	11 540	10 829
	Spiš	5 576	3 284	5 673	5 137
Prezenčné výpožičky	SPOLU	55 994	45 609	41 222	36 188
	Ružomberok	30 673	17 983	18 782	23 628
	Košice	21 521	21 940	15 751	8 633
	Spiš	3 800	5 686	6 691	3 927
Spolu	100 265	122 466	136 424	136 463	

UK KU má v prevádzke štyri biblioboxy, ktoré umožňujú bezpečné a spoľahlivé vrátenie kníh bez nutnosti osobnej návštevy knižnice i mimo bežnej otváracej doby (Tab. č. 6). Vrátené dokumenty sú z biblioboxov vyberané dvakrát denne počas pracovných dní. Odpísanie výpožičky z konta čitateľov prebehne najneskoršie nasledujúci pracovný deň a čitateľ má možnosť si vrátenie overiť cez on-line katalóg.

Tab. č. 6 Počet dokumentov vrátených prostredníctvom biblioboxov

2012 Bibliobox	UK RBK	Košice	Spiš	Poprad	Spolu
Počet dokumentov	11 227	2090	1112	-	14 429

Oproti minulému roku bol zaznamenaný zvýšený počet využívania elektronických služieb (Tab. č. 7). Jedným z faktorov ovplyvňujúcim tento výsledok je dobrá príprava študentov prvých ročníkov zo strany UK na informačných hodinách (informácie o vyhľadávaní v on-line katalógu, v externých databázach a informácie o knižničných službách) (Tab. č. 8), ktoré sa konali na začiatku akademického roka na všetkých fakultách KU. Významný je tiež fakt, že on-line katalóg je súčasťou webového portálu Slovenská knižnica.

Tab. č. 7 Elektronické služby UK v rokoch 2011 a 2012

Elektronické služby	2011	2012
E-mail	2 325	3 068
Webstránka	75 170	83 695
On-line katalóg	17 366	76 932
Externé databázy – počet vyhľadávaní v elektronických informačných zdrojoch	47 320	46 669
Externé databázy – počet stiahnutých e dokumentov	11 994	14 465
Spýtajte sa knižnice	15	28

UK KU ponúka svojim používateľom aj reprografické zariadenia a to samoobslužný kopírovací stroj MINOLTA s čítačkou ISIC kariet (pracovisko Košice), ktorá umožňuje používateľovi samostatne kopírovať a skenovať dokumenty a kopírovací stroj Xerox Limited (Ružomberok) s využitím magnetických kariet s jednorazovým kreditom.

V UK v Ružomberku využívame robotizovaný skener na digitalizáciu dokumentov pre zrakovo znevýhodnených študentov, a to výlučne pre študijné potreby.

UK aj v tomto roku organizovala rôzne podujatia, z ktorých najvýznamnejšie sú uvedené v tabuľke č. 8. Okrem spomenutých podujatí, boli na pracovisku v Košiciach organizované rôzne výstavy.

Tab. č. 8 Vybrané podujatia organizované UK KU v roku 2012

Názov podujatia	Dátum	Prednášajúci
Exkurzia žiakov základných škôl	27.2.2012	
Školenie v e-zdrojoch : Publish or Parish	20.3.2012	Ing. Svršek, Albertina Icome
Školenie v e-zdrojoch: Web ofScience	28.3.2012	Eniko Toth Szasz zo spoločnosti Thomson Reuters
Knižná výstava vydavateľstva Portál	18.4.2012	PaedDr. Čabiňáková
Školenie v e-zdrojoch: Web of Science a Katolícka univerzita	7.6.2012	Eniko Toth Szasz zo spoločnosti Thomson Reuters
Informačné hodiny pre FF, PF, FZ (4x)	September	Mgr. Chlebničanová, Mgr. Parigalová
Informačné hodiny pre študentov TF (2x)- Spišská kapitula	September	Mgr. Kovaľanová
Výchovno-vzdelávacie podujatia v spolupráci s Občianskym združením NOVÁ KAPITULA pre žiakov základných škôl	Október	Mgr. Kovaľanová
Informačné hodiny pre študentov kontinuálneho vzdelávania (2x)	Október	Mgr. Parigalová
Živé on-line školenia Web of Science	November	Eniko Toth Szasz zo spoločnosti Thomson Reuters
Exkurzie pre pracovníčky Univerzitnej knižnice UPJŠ v Košiciach	Marec	Ing. Fedorková
Spoluorganizovanie výstavy a prezentácie knihy autora Vladimíra Palka: „Levy prichádzajú. Prečo Európa a Amerika smerujú k novej tyranii.“	Marec	Ing. Fedorková
Prehliadka knižnice aj jej historickej časti zameraná na zaujímavosti z oblasti hudby	Jún	p. Mešťanová, p. Gembický
Spolu: 18		

Počas Týždňa slovenských knižníc sme používateľom odpustili registračné a sankčné poplatky a zdarma ponúkli multiplikáty darovaných kníh.

Priestory a technické vybavenie

Zavádzanie nových technológií do každodennej praxe knižníc je pri súčasnom tempe rozvoja informačných a komunikačných technológií priam nevyhnutnosťou. Prehľad o základnom priestorovom a technickom vybavení UK KU poskytuje tabuľka č. 9. UK využíva technológiu založenú na rádio-frekvenčnej identifikácii (RFID). Čo sa týka

komplexnosti vybavenia v rámci tejto technológie, UK KU naďalej patrí na Slovensku prvenstvo. Na ochranu knižničného fondu sú používané elektromagnetické pásky.

Tab. č. 9 Základné priestorové a technické vybavenie UK KU v rokoch 2009 - 2012

Priestory a technické vybavenie	2009	2010	2011	2012
Počet miest v študovni a čítárňach	174	183	183	183
Počet študovní	7	7	7	7
Celková plocha knižnice v m²	2 527	2 473	2 473	2 473
z toho priestory pre používateľov	1 802	1 723	1 723	1 723
Počet selfcheckov	0	0	5	5
Počet biblioboxov	0	0	4	4
Počet pracovných staníc 3M	0	0	6	6
Počet digitálnych knižničných asistentov (DLA)	0	0	4	4
Počet detekčných brán	1	1	5	5
Počet kombinovaných de/aktivátorov	3	3	7	7
Počet počítačov	100	168	180	168
z toho s pripojením na internet	96	164	180	167
z toho pre študentov	78	140	159	146
z toho pre študentov s internetom	74	136	159	145
Počet skenerov (Treventus)		2	2	2
Počet skenerov pre študentov		1	1	2
Počet kopírovacích zariadení pre študentov		4	4	4
Online katalóg na internete (áno=1, nie=0)	1	1	1	1
Počet prevádzkových hod. pre používateľov	68	68	54	54

Z Univerzitnej knižnice Technickej univerzity v Košiciach sme pre pracovisko UK v Košiciach zdarma získali knižné regály, vďaka čomu budeme môcť vyradiť doteraz používané nevhodné regály.

Zamestnanci knižnice

Informácie o zamestnancoch UK KU poskytuje tabuľka č. 10. V tomto roku traja pracovníci knižnice absolvovali rekvalifikačný kurz Knižnícke odborné minimum v CVTI SR a získali certifikát. Jedna zamestnankyňa získala v Slovenskej národnej knižnici v Martine certifikát na vykonávanie výpožičných služieb vo Virtue.

Tab. č. 10 Počet zamestnancov UK KU

Zamestnanci knižnice	2009	2010	2011	2012
Počet zamestnancov (fyzické osoby)	18	18	17	18
zamestnanci vykonávajúce knihovnícke činnosti	18	17	16	17
so základným knihovníckym vzdelaním (kvalifikačný kurz)	6	9	9	13
s odborným knihovníckym vzdelaním (VŠ, SOŠ)	4	3	2	2
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plný úväzok)	18	18	17	18

V UK pomáhalo 14 študentov pri zakladaní kníh, kontrole fondu, adjustácií a konzultačných službách. Traja absolventi vypomáhali 6 mesiacov v rámci absolventskej praxe a ďalej pokračovali ako dobrovoľníci. Všetci boli financovaní Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Z analýzy, ktorá bola vykonaná s cieľom zistiť efektívnosť pracovníkov vyplýva, že pri takmer nezmenenom počte zamestnancov UK KU sa zvýšila ich výkonnosť, napr. pri porovnaní rokov 2006 a 2012 bol pri výpožičkách viac ako 100% nárast a viac ako 300% nárast zaevidovaných kníh v UK (Tab. č. 11). Tabuľka č. 11 tiež poukazuje na skutočnosť, že napriek tomu, že klesá počet potenciálnych používateľov, počet registrovaných používateľov UK sa zvyšuje, čo má za následok medziročný nárast výkonov pracovníkov UK KU.

Tab. č. 11 Porovnanie výkonov UK KU vo vybraných rokoch 2006, 2009 a 2012

	2006	2009	2012
Počet zamestnancov	15	18	18
zamestnanci vykonávajúce knihovnícke činnosti (knihovníci)	15	17	17
Ročný prírastok knižničných jednotiek	4 353	11 636	13 281
v tom získané kúpou	2 027	5 938	1 980
v tom získané darom	2 316	5 635	11 150
Registrovaní používatelia	3 697	5 966	6 194
z toho študenti VŠ	3 354	4 968	4 930
Potenciálni používatelia (študenti a zamestnanci KU)	10 159	10 859	8 042
Výpožičky spolu (prezenčné a absenčné)	53 395	100 265	136 463
MVS iným knižniciam	11	454	672
MVS z iných knižníc	92	548	540
Poskytnuté registrované bibliografické a faktografické informácie (EPC)	5	239	573

Pri porovnaní výkonov UK KU s priemerom na jednu akademickú knižnicu všetky sledované parametre dokazujú, že sledované výkony UK KU sú vyššie ako priemerné výkony akademických knižníc na Slovensku (Tab. č. 12). Ďalej poukazuje na to, že UK KU má hodnotný knižničný fond, o ktorý majú záujem používatelia z iných knižníc v SR.

Tab. č. 12 Porovnanie výkonov UK KU s akademickými knižnicami na SK v roku 2011

	Priemer na jednu AK na SK	UK KU	Rozdiel oproti SK priemeru
Ročný prírastok knižničného fondu	5 672	11 927	+ 6 255 (+110%)
Ročný prírastok knižničného fondu na jedného registrovaného používateľa	0,96	2,07	+ 1,11
Počet registrovaného používateľov na jedného prepočítaného zamestnanca knižnice	319	360	+ 41 (+13%)
Počet výpožičiek na jednu knižnicu	114 614	136 424	+ 21 810 (+19%)
Počet výpožičiek na 1 registrovaného používateľa	17,1	23,7	+ 6,6
Počet prevádzkových hodín za týždeň	45,27	54	+ 10
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam	89	778	+ 689
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc	109	581	+ 472
Počet vypracovaných bibliografií a rešerší	339	436	+ 97
Počet potenciálnych používateľov na jedného zamestnanca knižnice	397	496	+ 99 (+25%)